

Dinas a Sir Abertawe

**Cofnodion Cyfarfod y Panel Perfformiad Craffu -
Gwella Gwasanaethau a Chyllid**

Ystafell Bwyllgor 5, Neuadd y Ddinas, Abertawe

Dydd Llun, 2 Mawrth 2020 am 10.00 am

Yn Bresennol: Y Cynghorydd C A Holley (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)

P Downing
L James
J W Jones

Y Cynghorydd(wyr)

P R Hood-Williams
M H Jones
B J Rowlands

Y Cynghorydd(wyr)

D W W Thomas
P K Jones
I E Mann

Aelodau'r Cabinet

Clive Lloyd
David Hopkins

Swyddog(ion)

Steve King
Sarah Lackenby
Ben Smith
Brij Madahar

Information, Research & GIS Team Leader
Prif Swyddog Trawsnewid
Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151
Craffu

1 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Dim

2 Gwahardd pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r

Dim

3 Cofnodion.

Derbyniwyd llythyrau a nodiadau

4 Cynllun Gwaith 2019/20

Nodwyd y Blaenraglen Waith.

5 Cwestiynau gan y Cyhoedd

Dim

6 Monitro cyllideb Ch3 2019/20

Roedd Aelod y Cabinet, y Cyngorydd David Hopkins, ynghyd â'r Prif Swyddog Cyllid, Ben Smith, yn bresennol yn y cyfarfod i drafod Monitro Cyllideb y Trydydd Chwarter. Trafodwyd y materion canlynol:

- Sefyllfa'r Gyfarwyddiaeth - amrywiant a ragwelir o £434,000 ar gyfer 2019/20 ond mae hyn yn dal i fod yn welliant sylweddol. 3 allan o 4 cyfarwyddiaeth yn dangos tanwariant ond rhai materion yn y Gyfarwyddiaeth Addysg. Fodd bynnag, mae rhai cyfleoedd gwrthbwyo'n bodoli, fel a ddangosir yn yr adroddiad, er mwyn cydbwyo'r gyllideb. Hyderus bod cynnydd pellach yn cael ei wneud i sicrhau bod cyllidebau gwasanaethau yn ôl lle y disgwyli iddynt fod ar gyfer 2019/20.
- Defnydd o'r Gronfa Wrth Gefn - yn gyffredinol mae'n cynnwys nifer bach o symiau'n unig ac mae mwyafrif helaeth y gronfa'n parhau i fod ar gael ar ddiwedd y flwyddyn.
- Cyllideb Gyfalaf - yn dangos gwariant o 49.3% o gyllideb gyfalaf hyd at ddiwedd mis Rhagfyr 2019.
- Peth pryer bod y Gyfarwyddiaeth Lleoedd yn dangos tanwariant pan fod pwysau ar waith cynnal a chadw priffydd/anawsterau wrth gwblhau atgyweiriadau etc. Dywedodd Ben nad yw hyn yn atal y gyfarwyddiaeth/gwasanaeth rhag gwario arian ar faterion brys e.e. y llifogydd diweddar/effaith ar isadeiledd. Hefyd, holodd aelodau ynglych y costau trydan cynyddol ar gyfer goleuadau stryd a oedd yn codi dro ar ôl tro, yn hytrach nag ymddangos fel pwysau cyllidebol untro. Fodd bynnag, nid oedd Ben wedi synnu at hyn. Nodwyd hefyd fod gostyngiad i brisiau ailgylchu wrth reoli gwastraff, yn cyfrannu at arbedion incwm. Cadarnhaodd Ben fod y farchnad ailgylchu wedi gwanhau, nid ar gyfer plastigau'n unig ond ar gyfer metelau hefyd ac mae wedi arafu yn rhannau eraill o'r byd.
- Nodwyd ei bod hi'n rhy gynnar i ddarparu rhagolwg cywir o ran alldro posib ar eitemau corfforaethol megis casglu Treth y Cyngor, a allai gael ei heffeithio gan effeithiau mesurau diwygio lles. Dywedodd Ben fod diwygio lles ar gam cynnar ond yn peri risg - yn 2018/19 nodwyd diffyg gennym ar y gronfa gasglu, oedd yn anarferol i'r cyngor, ac mae rhagdybiaethau cyllidebol yn rhagdybio diffyg bach.
- Faint sydd yn y Gronfa Cyfartalu Cyfalaf? - Cadarnhaodd Ben fod swm o £15 miliwn wedi bod yn y gronfa, fodd bynnag, yn dilyn ei gyngor i'r Cabinet, cafodd ei gynyddu o £2.7 miliwn (o gronfeydd yswiriant)
- Cafwyd peth trafodaeth am gostau Ymddeoliad Cynnar/Colli swydd yn wirfoddol - ni ddisgwylir iddynt, ar hyn o bryd, i fod yn fwy na'r £3 miliwn sydd yn y Gronfa Ailstrwythuro. Dywedodd Ben fod y swm wedi bod yn uwch yn y gorffennol (e.e. £7 miliwn) a bu'n rhaid defnyddio'r gronfa wrth gefn. Fodd bynnag, nodwyd y byddai'n rhaid i'r cyngor dalu costau allan o'r £3 miliwn felly bydd angen cyllid arnom i'w ychwanegu at y swm hwnnw i gyrraedd £3m.. Disgwylir i gostau yn ystod y flwyddyn a godir ar arian wrth gefn fod yn sero, felly nid symiau yn ychwanegol i'r rheini a neilltuwyd eisoes. Nodwyd pwysau ariannol yn y dyfodol yn yr adroddiad cynllunio ariannol tymor canolig i'r cyngor.

7 Adroddiad Blynnyddol Cwynion Corfforaethol 2018/19

Roedd Aelod y Cabinet, y Cyngorydd David Hopkins, ynghyd â'r Prif Swyddog Trawsnewid, Sarah Lackenby, yn bresennol yn y cyfarfod i drafod ac ateb cwestiynau. Roedd y prif bwyntiau a drafodwyd yn cynnwys:

- Y teimlad cyffredinol bod hwn yn adroddiad blynnyddol cadarnhaol gyda pheth newyddion da. Dim materion o bwys/tueddiadau sy'n peri pryder. Mae'r cyngor yn gwneud yn dda iawn o ystyried nifer y cwynion ac adnoddau y mae'n rhaid i ni ymdrin â nhw.
- Er bod cwynion ar gynnydd, mae hefyd yn arwydd o agwedd agored pobl tuag at wneud cwyn a'r rhwyddineb o wneud cwyn i'r cyngor. Nodwyd bod 'ceisiadau am wasanaeth' wedi gostwng yn sylweddol.
- Amlygwyd y canmoliaethau/adborth cadarnhaol a dderbyniwyd gan y cyngor yn yr adroddiad, gan gynnwys adborth gan y bobl mwyaf diamddiffyn yr ydym yn ymdrin â nhw.
- Rhai materion yn ymwneud â'r Gymraeg/cyfieithu.
- Adroddir am geisiadau rhyddid gwybodaeth ar wahân, fel yr awgrymodd y panel y llynedd, ond cânt eu cynnwys yn y casgliad o bapurau ynghyd ag Adroddiad Blynnyddol Cwynion Corfforaethol yn unol â chyngor Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, er cyflawnder.
- Gofynnodd y cynghorwyr ynglŷn â'r amser a gymerwyd i baratoi adroddiad blynnyddol ar ôl cwblhau'r flwyddyn dan sylw (h.y. diwedd mis Mawrth 2019) - esboniodd Sarah fod hyn yn arferol a bod adrodd yn ôl bob amser yn digwydd flwyddyn yn ddiweddarach, ac oherwydd y gwaith manwl sy'n ofynnol er mwyn cwrdd â gofynion yr Ombwdsmon.
- Codwyd ymholiad ynghylch cwynion gwasanaethau cymdeithasol, rhai ynghylch cyswllt, a gwaith a wnaed gan y cyngor i wella reciwtio/cadw gweithwyr cymdeithasol.
- Cymeradwywyd canmoliaethau am Gydlynwyr Ardaloedd Lleol a Gwasanaeth Dydd West Cross.
- Yn falch o weld mai dim ond 1 gŵyn o'r 83 a wnaed i'r Ombwdsmon a gafodd ei chynnal. Ymholiad ynghylch yr hyn a olygir gan 9 yn cael eu datrys gan 'ateb cyflym/drefniant gwirfoddol'. Dywedodd Sarah y byddai hyn yn amrywio yn dibynnu ar natur y gŵyn ond ymrwymodd i ddarparu rhagor o wybodaeth am hyn yn ysgrifenedig.
- Nodwyd bod nifer y cwynion Cam 1 a Cham 2 wedi cynyddu. Holwyd ynglŷn â'r amserlenni ar gyfer ymdrin â chwynion. Dywedodd Sarah fod hyn yn unol â Pholisi Cwynion y Cyngor ac y byddai'n cynnwys gwybodaeth ynglŷn ag amserlenni mewn adroddiadau yn y dyfodol, er eglurder. Er hynny pwysleisiodd nad oedd problem o ran amserlenni cytunedig cyfarfodydd cyngor ar gyfer ymdrin â chwynion.
- Dengys yr adroddiad rhyddid gwybodaeth fod 103 o geisiadau o'r 1,403 wedi'u gwrthod yn llwyr. Roedd y panel am wybod ar ba sail y gellid gwrthod ceisiadau. Roedd y Cynullifydd hefyd yn argymhell y dylai adroddiadau yn y dyfodol ddangos y gost wirioneddol i'r cyngor wrth ymdrin â cheisiadau rhyddid gwybodaeth, o ran budd y cyhoedd.

8 Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru, Defnydd Llywodraeth Leol o Ddata - Ymateb a Chynllun Gweithredu

Roedd Aelod y Cabinet, y Cynghorydd Clive Lloyd, ynghyd ag Arweinydd y Tîm Gwybodaeth, Ymchwil a Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, Steve King a'r Prif Swyddog Trawsnewid, Sarah Lackenby, yn bresennol i gyflwyno'r adroddiad ac ateb cwestiynau. Roedd y prif bwyntiau a drafodwyd yn cynnwys:

- Cydnabod pwysigrwydd y cyngor i reoli data yn effeithiol.

- Yr hyn sy'n allweddol yw datblygu Strategaeth Data benodol, fel yr argymhellwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, a fydd yn helpu'r cyngor i fynd i'r afael â'r materion a amlygydd yn yr archwiliad, a chynnig ffordd glir ymlaen ar draws y pedwar maes (Gweledigaeth, Arweinyddiaeth a Diwylliant; Diogelu data; Sgiliau a Gallu; Gwneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth). Er bod strategaethau ar gael eisoes sy'n cynnwys data a gwybodaeth, cytunir y dylid datblygu strategaeth a gweledigaeth gyffredinol ar ddefnydd y cyngor o ddata i ddarparu fframwaith ar gyfer ystyried camau gweithredu dilynol.
- Mae Cynllun Gweithredu wedi'i ddatblygu mewn ymateb i 11 o argymhellion SAC - trafododd Steve King bob un o'r argymhellion a chamau gweithredu arfaethedig â'r panel.
- Mae'r cyngor ar gam cymharol gynnar o feddwl am hyn.
- Mae Strategaeth Digidol yn cael ei pharatoi a chroesewir craffu cyn penderfynu ar hyn.
- Adroddir i'r panel ar gynnydd y cynllun gweithredu maes o law.
- Mae gan SAC eu proses eu hunain o fonitro cynnydd.
- O ran yr ymholaeth yngylch argymhellion SAC, teimlwyd bod y safonau ar gyfer adrodd ar ddata a osodir gan y cyngor i sicrhau bod safonau data gofynnol yn sail i'r broses o wneud penderfyniadau – yn union sut byddem yn nodi safonau gofynnol a sut y byddent yn edrych - yn faes anodd i'w ddadansoddi. Hefyd, roedd peth pryder ynglŷn â'r adnoddau y byddai ei angen i gyflawni'r holl waith hwn. Dywedodd Steve y byddai'r cyngor yn gweithio gyda'r archwilydd ynghyd â chynghorau eraill i nodi arfer da wrth adrodd ar ddata ac ati, ond bod y cyngor ar gam cymharol gynnar o feddwl am hyn. Dywedodd Sarah fod hyn yn ymwneud ag ymagwedd cyngor cyfan tuag at ddata, gyda phawb â chyfrifoldeb ac yn cymryd rhan, a'r cyngor yn datblygu ei aedd fedrwydd o ran defnyddio data.
- Cafwyd ymholaeth yngylch beth yn union yw ystyr 'data' - rhifiadol neu wybodaeth. Awgrymwyd y dylai gynnwys gwybodaeth a thystiolaeth ar y cyfan, er y byddai'r strategaeth data yn egluro hyn.
- Mae peth trafodaeth yngylch barn SAC y dylai'r cyngor adolygu ystod ac ansawdd yr wybodaeth sydd ei hangen ar y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gefnogi gwneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth. Roedd peth pryder bod yr archwiliad wedi codi rhai cwestiynau yngylch a yw'r cyngor yn defnyddio data i gyfeirio penderfyniadau ac a yw wedi'i wreiddio'n drylwyr yn niwylliant yr awdurdod. Cafwyd trafodaeth yngylch a all tystiolaeth fod yn gamarweiniol neu'n anghywir ac felly efallai na fydd yn arwain at y penderfyniad gorau.
- Teimlwyd y gallai'r cynllun gweithredu gael mwy o fanylion yngylch amserlenni gweithredu e.e. nid pan fydd y Strategaeth Data'n cael ei pharatoi yn unig.
- Rhywfaint o ddiddordeb yn y prosiect 'Cyfrif Abertawe' - nodwyd argymhelliaid SAC i gynghorau greu cyfrif cwsmer integredig canolog fel porth i wasanaethau. Nododd y panel fod hyn yn cael ei adlewyrchu i raddau helaeth yng nghynigion presennol y cyngor i ddarparu hunaniaeth ddigidol sengl i ddinas yddion gael mynediad at wasanaethau ar-lein. Gwneir hyn i ddechrau trwy ddatblygu platform digidol ac uwchraddio gwefan y cyngor. 'Cyfrif Abertawe' yw cyfrif dinasyddion/busnes integredig diogel ar-lein arfaethedig y cyngor, lle gellir gweld yr holl wybodaeth a gwasanaethau mewn un man (yn debyg i ymdrin ag unrhyw sefydliad arall, e.e. cwmnïau cyfleustodau, banciau). Holodd y panel a fyddai llyfrgelloedd yn rhan o'r cyfrif hwnnw. Ymatebodd Sarah ei fod yn opsiwn i'w ystyried, er bod llawer o waith

ymchwil a datblygu i'w wneud o hyd ar y prosiect hwn gan gynnwys yr hyn sy'n bosib o ran technoleg. Mae pethau ar gam cynnar iawn.

- Cwestiynau penodol y mae'r Cynullydd am gael ymateb iddynt: a yw'r cyngor yn gwerthu unrhyw ddata; gyda phwy mae'r cyngor yn rhannu data; a beth yw ein cyfrifoldebau ynghylch rhannu? Dywedodd fod cloddio data yn broblem enfawr a bod y cyngor yn casglu llawer iawn o ddata gan gynnwys gwybodaeth sensitif fel gwybodaeth feddygol. Cafwyd peth trafodaeth ynghylch a ddylai'r cyngor werthu data am incwm. Cyfeiriodd Sarah at brotocolau rhannu data sydd ar waith.

To/	<i>Please ask for:</i>	Overview & Scrutiny
Councillor Rob Stewart	<i>Gofynnwch am:</i>	
Cabinet Member for Economy and	<i>Direct Line:</i>	01792 636292
Strategy	<i>Llinell Uniongyrochol:</i>	
	<i>e-Mail</i>	scrutiny@swansea.gov.uk
	<i>e-Bost:</i>	
BY EMAIL	<i>Date</i>	19 March 2020
	<i>Dyddiad:</i>	

Summary: This is a letter from the Service Improvement and Finance Performance Panel to the Cabinet Member for Economy and Strategy. The Panel met on 2 March 2020. This letter relates to Budget Monitoring for the 3rd Quarter of 2019/20 and the Wales Audit Office Report on the Local Government Use of Data.

Dear Councillor Stewart,

On the 2 March, the Panel met to discuss the Budget Monitoring for the 3rd Quarter of 2019/20 and the Wales Audit Office Report on the Local Government Use of Data. The Panel are grateful to Cabinet Members Councillors Clive Lloyd and David Hopkins and to those officers who attended to provide information and answer questions.

Budget Monitoring for the 3rd Quarter of 2019/20

We heard about the directorate position and the forecast variance of £434k for 2019/20, which is showing a substantial improvement. That three out of the four directorates are showing an underspend but we still have some challenges within Education Directorate. However, we heard that some offsetting opportunities do exist and there are further inroads being made to ensure service budgets are back in line for 2019/20.

We did express concern that the Place Directorate is showing an underspend, especially, when there is pressure on highways maintenance and difficulty in getting repairs done. We also queried the increased electricity costs for street lighting, which seems to be recurring, rather than appearing as a one-off budget pressure. We noted the reduced recycling prices in waste management are contributing to income shortfall. The Chief Finance Officer confirmed that the recycling market has become weaker, not just for plastics but metals also and there has been slow-down in other parts of the world.

OVERVIEW & SCRUTINY / TROSOLWG A CHRAFFU
SWANSEA COUNCIL / CYNGOR ABERTAWE
GUILDHALL, SWANSEA, SA1 4PE / NEUADD Y DDINAS, ABERTAWE, SA1 4PE
www.swansea.gov.uk / www.abertawe.gov.uk

I dderbyn yr wybodaeth hon mewn fformat arall neu yn Gymraeg, cysylltwch â'r person uchod
To receive this information in alternative format, or in Welsh please contact the above

We heard that it is too early to provide an accurate forecast as to potential outturn on corporate items such as Council Tax collection. We recognise that these will potentially be effected by welfare reform measures. We heard that welfare reform is in early stages but does represent a risk; in 2018/19, we posted a deficit on the collection fund, which was unusual for the Council. Budget assumptions also assume slight deficit.

We discussed early retirement and voluntary redundancy costs, hearing that it is currently not expected to exceed the balance on the restructure reserve of £3m. It was noted that in the past it has been higher (e.g. £7m) where the use of contingency fund became necessary. However, the Council will incur costs that will eat into the £3m so we will need funding to top it back up to £3m. In-year costs thus charged to contingency were expected to be zero, so nothing over and above sums already set aside.

Wales Audit Office (WAO) Report on Local Government Use of Data

We were pleased to hear about the recognition and importance for the Council to manage data effectively, and also recognise that it is key for Swansea to develop a specific Data Strategy, as recommended by Wales Audit Office. We heard that this will help the Council to address the issues highlighted within the audit, and have a clear way forward across the four areas of Vision; Leadership and Culture; Data Protection; Skills and Capacity; Evidence-based Decision Making. Whilst there are existing strategies, which encompass data and information we agreed that an overall strategy and vision for the Council's use of data should be developed to provide a framework for considering subsequent actions. We heard that an Action Plan has been developed in response to the 11 Wales Audit Office recommendations. It was felt the Action Plan could have more detail around implementation timescales including when the Data Strategy will be prepared. We heard that this Digital Strategy is currently being prepared and pre-decision scrutiny on this will be welcomed in due course.

We queried the WAO recommendation around the Council setting data reporting standards to ensure minimum data standards underpin decision-making. We felt that exactly how we would identify minimum standards and what they would look like was a difficult area, which will need to be unpicked. We also had some concern about the resourcing to undertake this work. We were told that the Council would work with the Auditor and other Councils to identify good practice in data reporting but the Council was at relatively early stages of thinking on this. We were pleased to hear that there was a whole-Council approach to data, with everyone having responsibility and being involved.

We discussed the WAO view that the Council should review the range and quality of information needed by decision-makers to support evidence-based decision-making. We had some concerns that the Audit raised questions about whether the Council uses data to inform decisions and whether it is thoroughly embedded within the culture of the Authority. We will be interested to see how this is addressed in the Action Plan and Strategy moving forward.

We were interested to hear about the Swansea Account project and heard that the WAO proposes that Council's use as the integrated secure online citizen/business account, where all information and services received can be viewed in one place (similar to dealing with any other organisation, e.g. utility companies, banks). We queried whether libraries would be part of that account. We heard that this is an option that will be looked at, although a lot of research and development is still to be done on this project including what technology can do for us. We understand things are at a very early stage.

We had specific questions that were raised in response to this report that we want to follow up upon, these include whether the Council sells any data; and who the Council shares data with and what are our responsibilities around sharing? We understand that data mining is a massive issue and that the Council collects a huge amount of data including sensitive information such as medical information.

We welcome your comments on any part of this letter but can you please provide us with a written response to the following points by Thursday 9 April 2020.

1. Whom the Council shares data with?
2. What are our responsibilities around data sharing?

Yours sincerely,

Councillor Chris Holley
Convener, Service Improvement and Finance Scrutiny Performance Panel
✉ cllr.chris.holley@swansea.gov.uk